

Beleidsnotitie Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte
Gemeente Noordoostpolder
2012 – 2016

“ Beeldbepalend ”

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	Blz. 1
1. Aanleiding	Blz. 2
1.1 Aanpassing bestaand beleid	2
2. Huidige beleidskaders	Blz. 3
3. Nieuw beleid 2012 – 2016	Blz. 3
3.1. Waarom beeldende kunst in de openbare ruimte?	3
3.2. Verplaatsen, aankopen en vervangen	4
3.3. Waar en wanneer: aansluiting bij ruimtelijke projecten	4
3.4. Beleidsdoelstellingen 2012-2016 Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte	Blz. 5
4. Taken en samenstelling Adviescommissie Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte	Blz. 6
5. Financiën: herijking	Blz. 8
5.1. Dekkingssystematiek	8
5.2. Aangepast budget	9
5.2.1. <i>Samenvoegen en herbenoemen reserve Cultuurbeleid en reserve Kunstopdrachten Noordoostpolder</i>	9
5.2.2. <i>Percentageregeling nieuwe werken</i>	11
6. Vervolgstappen	Blz. 11
Bijlage:	Blz. 12
Overzicht omvang van de reserve kunstopdrachten Noordoostpolder (E 305) per april 2012 en de lopende toezeggingen	

1. Aanleiding

In de op 18 februari 2010 vastgestelde cultuurnota gemeente Noordoostpolder 2010-2014 "Vijftig meter boven NOP" staat in hoofdstuk 11 het algemene Beeldende Kunst beleid voor deze periode opgenomen.

De cultuurnota is geschreven in de periode dat de Stichting A.D. van Eckfonds nog bestond. Deze stichting voerde namens het college het grootste deel van het Beeldende Kunstbeleid uit, waaronder ook opdrachtverlening, plaatsing en onderhoud van de beeldende kunst in de openbare ruimte, ook wel monumentale kunst genoemd.

Twee belangrijke beleidsvoornemens uit "Vijftig meter boven NOP" (11.1 en 11.2.) zijn inmiddels uitgevoerd: de Stichting A.D. van Eckfonds is opgeheven en het kunstbezit is overgedragen aan de gemeente. De aanschaf, het beheer, het bezit en het onderhoud van de kunst in de openbare ruimte is inmiddels bij de gemeente belegd en de middelen beeldende kunst zijn geherpositioneerd.

De Kunstuitleen is ondergebracht bij het Muzisch Centrum van de afdeling Culturele Zaken evenals de verzorging van de exposities in het gemeentehuis en Muzisch Centrum. Voor de advisering over plaatsing van monumentale kunst wordt een Adviescommissie Beeldende Kunst 'A.D. van Eck', gemeente Noordoostpolder in het leven geroepen. Dit is een vast adviesorgaan van het college (Art. 84 gemeentewet) op basis van de Regeling Adviescommissie Beeldende Kunst "A.D. van Eck", gemeente Noordoostpolder.

Er zijn inmiddels vaste, structurele, onderhoudsbudgetten voor beeldende kunst in de openbare ruimte en voor ad hoc onderhoud bij calamiteiten en vernielingen. Bronzen beelden zijn verankerd tegen diefstal. Bovenstaande taken en bijbehorende budgetten zijn bekrachtigd door de gemeenteraad op 13 december 2011.

1.1. Aanpassing bestaand beleid

Op 13 december 2011 heeft de gemeenteraad ook besloten dat de reserve kunstopdrachten Noordoostpolder beschikbaar blijft voor aankoop beeldende kunst. Deze reserve werd tot en met 2011 jaarlijks gevoed met € 60.000,- vanuit de algemene reserve Grondexploitatie. Op die manier kan de gemeente sparen voor het aankopen en plaatsen van kunstopdrachten.

De reserve kunstopdrachten Noordoostpolder wordt ook gebruikt voor initiatieven van derden, zoals bijvoorbeeld het voornemen van de provincie Flevoland om in Noordoostpolder een landschapskunstwerk te realiseren. Hiervoor is een bijdrage vanuit deze reserve toegezegd.

Nu de middelen van het Grondbedrijf opdrogen, ontstaat de noodzaak om een andere dekkingssystematiek te vinden waarmee de reserve kan worden aangevuld.

De dekkingbron valt weg, maar er moet wel uitvoering gegeven kunnen worden aan dit raadsbesluit.

Om er in de toekomst voor te zorgen dat helder wordt op basis waarvan de gemeente al dan niet wil overgaan tot plaatsen, verplaatsen of afstoten van beeldende kunst in de openbare ruimte, is deze beleidsnotitie opgesteld. In het verleden was de uitvoering van het beeldende kunst beleid immers belegd bij de stichting A.D. van Eckfonds. Nu deze is opgeheven en de gemeente zelf verantwoordelijk is voor de uitvoering van het beeldende kunst beleid, is een gemeentelijk beleidsnota noodzakelijk geworden.

2. Huidige beleidskaders

In de cultuurnota 'Vijftig meter boven NOP' zijn de volgende beleidsuitgangspunten vastgesteld aangaande Beeldende Kunst in de openbare ruimte:

Het ruimtelijk karakter van onze gemeente is een extra prikkel om aandacht te hebben voor beeldende kunst. Het A.D. van Eckfonds zien wij als een belangrijk adviesorgaan op dit terrein. De Stichting A.D. van Eckfonds heeft als doel: het bijdragen aan de verfraaiing en verrijking van het uiterlijk aanzien van de gemeente Noordoostpolder door middel van monumentale kunst. Vooral de ruimtelijke kwaliteit van onze gemeente leent zich goed voor beeldende kunstaccenten.

De gemeente ziet beeldende kunst als een belangrijk onderdeel van de beleving van de buitenruimte en wil haar ruimtelijke kwaliteit en het ruimtelijke karakter van Noordoostpolder accentueren met beeldende kunst in de openbare ruimte.

Deze beleidsuitgangspunten blijven, ook na opheffing van de Stichting A.D. van Eckfonds, van toepassing. Hieronder worden deze uitgangspunten nader uitgewerkt en beschrijven we specifiek de waarde van beeldende kunst in de openbare ruimte voor onze gemeente.

3. Nieuw beleid 2012-2016

3.1. Waarom beeldende kunst in de openbare ruimte?

Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte behoort tot de meest laagdrempelige en meest toegankelijke cultuuruitingen in de gemeente. Iedere passant wordt er mee geconfronteerd. Het is een museale collectie zonder deuren, drempels, suppoosten of entreebewijzen die te bewonderen is door iedereen die gebruik maakt van de openbare ruimte. Het gaat een directe relatie aan met de omgeving en daardoor ook met het publiek. Anders dan in een museale context zijn er geen zalen met muren en is er geen speciale interesse of voorkennis nodig om er mee in aanraking te komen, er iets van te vinden of mee te kunnen.¹

Tegelijkertijd heeft men altijd wel een mening over kunstwerken in de openbare ruimte: men vindt het uitgesproken lelijk of juist bijzonder goed gelukt. Elke inwoner kan er een opvatting over hebben, zonder verdere achtergrondkennis van de kunstwaarde of kunstzinnige kwaliteit van de objecten. Daarmee is beeldende kunst in de openbare ruimte altijd spraakmakend.

Beeldende kunst is net als architectonische vormgeving beeldbepalend aanwezig en heeft een groot effect op het beleven van de openbare ruimte. Beeldende kunst in de openbare ruimte tref je automatisch aan als inwoner. Daarmee is het de meest laagdrempelige kunstuiting om kennis mee te maken. En dat is wat de gemeente wil en heeft vastgelegd in haar cultuurbeleid 'Vijftig meter boven NOP': speerpunt van beleid is dat elke inwoner van Noordoostpolder kennis kan nemen van verschillende disciplines van kunst en cultuur. Ook streeft de gemeente ernaar de culturele aantrekkelijkheid te bevorderen.

Beeldende Kunst in de openbare ruimte is mede bepalend voor het straatbeeld en wordt zo een herkenbaar onderdeel van de 'eigenheid' van een buurt. Meer dan esthetische landmarks alleen, zeggen deze werken iets over de ruimte, het verleden, de bewoners en de verandering en bewegingen in de gemeente. Oudere kunstwerken hebben een andere stijl dan recent aangekochte werken. Juist door de mix van stijlen en de aangroei van het kunstareaal, ontstaat een cultuurhistorisch perspectief van de ontwikkelingen in de openbare ruimte van de gemeente. Samen met de architectuur en de planologische

¹ Geïnspireerd op de beleidsvisie Beeldende Kunst in de Openbare ruimte, gemeente Amsterdam

stedenbouwkundige structuur zijn de monumentale kunstwerken beeldbepalend en gelden deze zowel in historisch opzicht als hedendaags opzicht als het visitekaartjes van de gemeente.

Het onderhouden van de monumentale kunstcollectie vergt dat je blijvend kunstwerken toevoegt: zonder uitbreiding met nieuwe stijlen en nieuwe objecten, verliest je huidige kunstbezit waarde: juist het historisch perspectief en het herkennen van verschillende tijdsbeelden maakt dat een collectie compleet is en dat de inwoners onwillekeurig gevoel op doen voor tijdsbeelden en daaraan verbonden kunststromingen.

Monumentale kunst doet zich niet alleen voor als autonome beelden in parken, op pleinen, rotondes en bij gebouwen. Beeldende Kunst in de openbare ruimte toont de kunstpraktijk en fungeert daarmee ook als visitekaartje voor de creatieve sector.

Het opdracht verlenen aan beeldend kunstenaars bevordert de verdere creatieve ontplooiing en marktpositie van beeldend kunstenaars en vormgevers.

Noordoostpolder heeft naar verhouding veel openbaar kunstbezit. Dat valt op en is aantrekkelijk: het straalt uit dat Noordoostpolder culturele beleving belangrijk vindt.

Tenslotte zien we het als algemene taak van de (lokale) overheid dat alle inwoners en recreanten in aanraking komen met beeldende kunst. Anders blijft beeldende kunst te veel een kunstuiting voor een beperkt aantal kenners.

Beeldende kunst is beeldbepalend. En spraakmakend. Iedereen heeft er zijn mening over. De gemeente wil deze meningsvorming, dit 'gesprek' over de waarde van kunst bevorderen. Het is het begin van kunstbeleving.

3.2. Verplaatsen, aankopen en vervangen

Hierboven staat al beschreven waarom uitbreiding (blijvend aankopen) van het kunstareaal van belang is. Aangezien het kunstbezit in de openbare ruimte staat, dient het goed te worden onderhouden. Inmiddels is hiervoor niet alleen een structureel onderhoudsbudget beschikbaar gesteld, maar ook een onderhoudsbudget voor onverwachte zaken zoals het weghalen van graffiti en het herstellen van schade.

Indien een kunstwerk zodanig is beschadigd of aangetast door de weergoden, dat het niet meer voldoet aan de kwaliteit van de openbare ruimte die de gemeente voorstaat, dient het te worden verwijderd en in principe door een ander kunstwerk te worden vervangen.

Soms zal het nodig zijn om kunstwerken te verplaatsen. Bij grote ruimtelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld in het Stadshart, kan die noodzaak ontstaan door ruimtegebrek of omdat de stijl van het kunstwerk niet meer past bij de nieuwe situatie.

De Adviescommissie Beeldende Kunst zal in al deze gevallen moeten worden geraadpleegd. Zij adviseren het college over aankoop, vervanging en verplaatsing.

3.3. Waar en wanneer: aansluiting bij ruimtelijke projecten

We willen de vraag wanneer en op welke plek nieuwe kunstwerken in de openbare ruimte worden geplaatst, of naar welke locatie een kunstwerk wordt herbestemd omdat het vanwege ruimtelijke ontwikkelingen niet meer tot zijn recht komt op de oorspronkelijke locatie, overlaten aan de Adviescommissie Beeldende Kunst.

We zien het als een taak voor de Adviescommissie Beeldende Kunst om met een advies te komen over mogelijke nieuwe locaties voor herplaatsing of nieuwe kunstwerken.

Leidend daarbij is:

- waar komt het aan te kopen of te verplaatsen kunstwerk artistiek gezien en in relatie met zijn omgeving het best tot zijn recht?

Daarbij zal uiteraard ook gekeken moeten worden naar aansluiting bij infrastructurele projecten, renovaties van wijken of dorpen en nieuwe projectontwikkelingen.

Aankoop kan plaatsvinden vanuit:

- de reserve kunstopdrachten Noordoostpolder t.b.v. eigen wens tot nieuwe aankopen;
- aansluiting bij investeringen bruggen, wegen, openbare verlichting, openbaar groen, parken, verkeerslichten, rotondes, bossen, grachten, waterpartijen...
- extern initiatief: investeerders die ook een kunstwerk willen plaatsen of provincie die landschapskunstwerk wil aanbrengen enzovoorts. Hieronder kan ook de wens tot plaatsen van een kunstwerk van een particulier of particuliere instelling vallen (in het kader van de Beleidsregel Kunst, verfraaiingselementen & bermmonumenten in de openbare ruimte)

3.4. Beleidsdoelstellingen 2012-2016 Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte

Cultuurnota 'Vijftig meter boven N.O.P.':

1. De gemeente ziet beeldende kunst als een belangrijk onderdeel van de beleving van de buitenruimte en wil haar ruimtelijke kwaliteit en het ruimtelijke karakter van Noordoostpolder accentueren met beeldende kunst in de openbare ruimte.

Meer specifiek:

2. De gemeente ziet haar beeldende kunst in de openbare ruimte als meest laagdrempelige kunstuiting om kennis mee te maken. Speerpunt van beleid is dat elke inwoner van Noordoostpolder kennis kan nemen van verschillende disciplines van kunst en cultuur.
3. Beeldende kunst is beeldbepalend. En spraakmakend. Iedereen heeft er zijn mening over. De gemeente wil deze meningsvorming, dit 'gesprek' over de waarde van kunst bevorderen. Het is het begin van kunstbeleving.
4. De gemeente wil door middel van haar monumentale kunstcollectie de culturele aantrekkelijkheid van Noordoostpolder bevorderen en uitdragen. Zij ziet haar openbaar kunstbezit als visitekaartje van de gemeente.
5. De gemeente streeft ernaar blijvend kunstwerken in de openbare ruimte aan te kopen om zo de monumentale kunstcollectie waardevol te houden vanuit het besef dat juist door de mix van stijlen en de aangroei van het kunstareaal, er een cultuurhistorisch perspectief van de ontwikkelingen in de openbare ruimte van de gemeente ontstaat.
6. Aangezien beeldende kunst in de openbare ruimte de kwaliteit en beleving van de openbare ruimte bepaalt en als visitekaartje dient voor de gemeente, wil de gemeente dat haar openbaar kunstbezit artistiek verantwoord is, door artistieke kwaliteit voorop te stellen boven kwantiteit.
7. Ook voor herplaatsingen en vervanging van kunstwerken dient blijvend aandacht te zijn. Indien een kunstwerk uit de collectie wordt gehaald, wordt er in principe een ander kunstwerk voor in de plaats aangekocht. Dit vanuit het besef dat het historisch perspectief en het herkennen van verschillende tijdsbeelden maakt dat een collectie compleet is en dat inwoners onwillekeurig gevoel opdoen voor tijdsbeelden en daaraan verbonden kunststromingen.

4. Taken en samenstelling Adviescommissie Beeldende Kunst 'A.D. van Eck' gemeente Noordoostpolder

In bijgaande regeling wordt alles m.b.t. de Adviescommissie Beeldende Kunst vastgelegd. In het kader van deze notitie zijn daarvan de volgende zaken van belang:

Taken:

De commissie heeft als taak het college gevraagd en ongevraagd te **adviseren over:**

Algemeen

- a. opdrachtverlening, plaatsing en verplaatsing van kunst in de openbare ruimte en met betrekking tot aangeboden kunstwerken;
- b. opdrachtverlening en eventuele aankopen voor de gemeentelijke kunstcollectie;
- c. hoogte aankooprijks kunstwerken, offertes, contracten met uitvoerenden;
- d. andere aangelegenheden, waarin het college dit wenselijk acht.

Meer specifiek

- a. adviseren omtrent een mogelijke kunstena(a)r(es) en mogelijke aankoop van kunstobjecten die in aanmerking komen voor een opdracht;
- b. adviseren over een door een particulier of particuliere instelling te plaatsen kunstwerk (in het kader van de Beleidsregel Kunst, verfraaiingselementen & bermmonumenten in de openbare ruimte);
- c. adviseren omtrent stijl, originaliteit, kwaliteit, duurzaamheid e.d. van het te vervaardigen kunstwerk;
- d. adviseren over de technische en financiële haalbaarheid van kunstwerk of vormgeving;
- e. adviseren omtrent mogelijke locaties voor de plaatsing van het kunstwerk;
- f. advies omtrent aankooprijks en kosten plaatsing en onderhoud van het te vervaardigen kunstwerk;
- g. adviseren met betrekking tot aangeboden kunstwerken omtrent
 1. stijl, originaliteit, kwaliteit, duurzaamheid e.d. van het aangeboden kunstwerk;
 2. indien de commissie van mening is dat het aangeboden kunstwerk als waardevol kan worden aangemerkt, het college te adviseren omtrent de mogelijke locaties voor plaatsing van het aangeboden kunstwerk;
 3. adviseren over de hoogte van de kosten die betrekking hebben op eerder genoemde aangeboden kunstwerken.

Samenstelling:

De commissie bestaat uit tenminste drie en maximaal vijf deskundigen, inclusief de voorzitter, exclusief ambtelijk secretaris en tijdelijke commissieleden.

De commissieleden hebben een aantoonbare affiniteit met en een algemene kennis van de beeldende kunst. De commissieleden hebben een onderbouwde visie op beeldende kunst in de openbare ruimte.

De samenstelling van de commissie is zodanig dat er wordt gestreefd naar een samenstelling waarbij in de commissie in ieder geval de volgende expertise is vertegenwoordigd:

- a. beeldende kunst;
en verder binnen de commissie vertegenwoordiging wordt nagestreefd waarbij expertise is vertegenwoordigd op het vlak van:
- b. vormgeving en ruimtelijk ontwerp;
- c. stedenbouw en architectuur.

Vertegenwoordiging maatschappelijke omgeving

De commissie kan het college tijdelijke commissieleden voordragen voor de tijdelijke

toevoeging aan de commissie. Ook kan het college tijdelijke commissieleden toevoegen. Deze tijdelijke commissieleden vertegenwoordigen dan de maatschappelijke omgeving (bewoners, gebruikers en eventuele andere belanghebbenden) of brengen een bepaalde gewenste expertise in. De tijdelijke commissieleden vertegenwoordigen de maatschappelijke omgeving of een bepaalde expertise en hebben als voornaamste taak:

- a. de visie van dat deel van de maatschappelijke omgeving dat zij vertegenwoordigen helder en objectief te verwoorden in de commissie;
- b. de eigen achterban zo volledig en zo duidelijk mogelijk te informeren over dat wat in de adviescommissie wordt besproken;
- c. de expertise waarom zij deel uitmaken van de commissie helder en objectief te verwoorden in de commissie en in de advisering.

5. Financiën: herijking

Uitgangspunt tot op heden was: voeding van de reserve kunstopdrachten Noordoostpolder met € 60.000,- per jaar. Deze voeding vond plaats vanuit de reserve grondexploitatie. Nu deze dekkingsbron opdroogt en daardoor wegvalt, is een andere wijze van dekking nodig.

Zoals al eerder gezegd kan de aanleiding tot het aankopen plaatsvinden vanuit:

1. De reserve kunstopdrachten Noordoostpolder t.b.v. eigen wens tot nieuwe aankoop.
2. Aansluiting bij nieuwe investeringen voor (sommige) werken in de openbare ruimte.
3. Extern initiatief: investeerders die ook een kunstwerk willen plaatsen of provincie die landschapskunstwerk wil aanbrengen enzovoorts.
Hieronder kan ook de wens van een particulier of particuliere instelling te plaatsen kunstwerk (in het kader van de Beleidsregel Kunst, verfraaiings-elementen & bermmonumenten in de openbare ruimte) vallen: daarbij vindt de afweging plaats of de gemeente eigenaar wil worden, gezien het beeldbepalend karakter ervan in de openbare ruimte.
4. Schenkingsen van kunstwerken en verplaatsingen kunnen kosten met zich meebrengen als het gaat om de constructie (het plaatsen).

5.1. Dekkingssystematiek

- A. Ten aanzien van aanleiding 1 en 4: deze worden uit de reserve kunstwerken Noordoostpolder gedekt. Hiervoor moet een voeding van de reserve in stand worden gehouden vanuit een andere dekking dan uit de algemene reserve grondexploitatie.
- B. Ten aanzien van aanleiding 2 wordt een percentageregeling opgesteld middels bijgaande verordening. Om de percentageregeling werkbaar en toetsbaar te houden, wordt uitgegaan van een 2 % afdracht voor beeldende kunst bij nieuwe investeringen / projecten met een investeringssom van minimaal € 500.000,- met een maximum tot € 25.000,- per project én per jaar en waarop niet wordt afgeschreven.
- C. Ten aanzien van aanleiding 3 zal ad hoc (eenmalige) financiering gevonden moeten worden op het moment dat dit zich voordoet. Daarbij kan de afweging plaatsvinden of de daarbij komende kosten uit de reserve, zoals genoemd bij A kan plaatsvinden.

Om te kunnen bepalen wat een redelijk budget is om aan de ambities van deze notitie te kunnen voldoen is het noodzakelijk om te weten wat het plaatsen van een kunstwerk in de openbare ruimte gemiddeld kost (vanaf schetsontwikkeling en opdrachtverstrekking tot en met verwerving grond en plaatsing).

Het benodigde budget per kunstwerk is sterk afhankelijk van de materialen en de grootte.

Enkele voorbeelden:

- 2003 'Obelisk' rotonde van Piet Tuytel € 85.559	Bijdrage AD van Eck: € 36.683
- 2004 'Geen weg terug' van Kiny Copinga € 40.111	Bijdrage AD van Eck: € 40.111
- 2009 'Nationaal Binnenvaart monument'	Bijdrage AD van Eck: € 25.000
- 2010 'Boothuis' langs A6 bij Lemmer € 116.108	Bijdrage gemeente: € 100.000
- 2012 Kunstwerk bij Ramspol € 185.000,-	Bijdrage gemeente: € 85.000
	Gemiddeld: € 57.359

Om een beeld te geven: globaal genomen betekent dit dat je, indien je eens in de drie jaar een monumentaal kunstwerk wilt plaatsen je per jaar € 19.120,- moet sparen.

De ambities in deze notitie zijn ten aanzien van het verleden minimaal gelijkblijvend. De frequentie waarmee kunstwerken zijn gekocht lag hiervoor gemiddeld wat hoger dan eens per drie jaar.

De belangrijkste beleidsuitgangspunten ten aanzien van de financiering van kunstwerken zijn, samengevat:

- De gemeente streeft ernaar blijvend kunstwerken in de openbare ruimte aan te kopen om zo de monumentale kunstcollectie waardevol te houden.
- De gemeente wil dat haar openbaar kunstbezit artistiek verantwoord is, door artistieke kwaliteit voorop te stellen boven kwantiteit.
- Ook voor herplaatsingen en vervanging van kunstwerken dient blijvend aandacht te zijn. Indien een kunstwerk uit de collectie wordt gehaald wegens verwerking wordt er in principe een ander kunstwerk voor in de plaats aangekocht.

Nu de risico's binnen de grondexploitatie zodanig zijn toegenomen dat er aanvullende voorzieningen moeten worden getroffen, is er geen ruimte meer voor structurele storting vanuit de algemene reserve grondexploitatie in de reserve kunstopdrachten Noordoostpolder.

Een verlaging van het budget waarmee de reserve wordt gevoed, is, gezien de noodzakelijke bezuinigingen, passend. Wel dient deze realistisch te zijn afgestemd op dit beleid. Naast het gemiddelde bedrag voor aankoop zullen er ook kosten zijn voor herplaatsing en plaatsing van eventuele schenkingen.

Uitgaande van bovenstaand *gemiddelde bedrag* zou eens in de drie jaar een nieuw kunstwerk aangekocht kunnen worden. Daarnaast is het verstandig om ook nog over geld te beschikken voor extra uitgaven ten aanzien van schenkingen en verplaatsingen.

Dat betekent dat het bedrag van € 60.000, de huidige voeding van de reserve kunstopdrachten Noordoostpolder, kan worden verlaagd naar maximaal € 25.000,- per jaar, gedurende de loop van deze beleidsnotitie (2012-2016).

Na deze beleidsperiode zal geëvalueerd worden of dit budget toereikend is gebleken.

5.2. Aangepast budget

5.2.1. Samenvoegen en herbenoemen reserve Cultuurbeleid en reserve Kunstopdrachten Noordoostpolder

samenvoegen

Er is geen structureel budget beschikbaar. Daarom wordt voorgesteld de dekking te halen uit een reserve, namelijk de reserve Cultuurbeleid. Deze reserve is op 15 december 2011 in het leven geroepen door de reserve kunstwerken Noordoostpolder om te vormen.

Een mogelijkheid is om gedurende vijf jaar een dotatie van € 25.000,- uit de reserve Cultuurbeleid te doen ten behoeve van de reserve kunstopdrachten Noordoostpolder.

Het voeden van de ene reserve door een andere kan, maar bevordelijker en eenvoudiger is het om één nieuwe reserve te benoemen die een samenvoeging is van de reserve cultuurbeleid en de reserve Kunstopdrachten Noordoostpolder, zodat er voor de komende tijd voldoende middelen zijn waaruit dit beleid kan worden gedekt. In beide reserves samen zit momenteel € 685.508,-. Het genoemde bedrag van maximaal € 25.000 per jaar hoeft dan niet te worden gevoed vanuit een ander budget, maar kan bij opdrachtverlening uit deze samengevoegde reserve worden gehaald.

ondergrens

Voorgesteld wordt om aan deze nieuwe reserve een ondergrens van € 200.000 te bepalen. Dat betekent dat er geen uitgaven uit de reserve kunnen worden gedaan als de ondergrens is bereikt: in het geval er minder in de reserve zit, moet eerst worden gespaard totdat er weer toereikend budget is. Het sparen is mogelijk door ook de in 5.2.2. genoemde maatregelen te nemen.

De ondergrens van € 200.000 is bepaald aan de hand van het volgende:
4 jaar (raadsperiode) x € 25.000 (visitekaartjes + incidentele uitgaven) + 4 jaar x
€ 25.000 voor aankoop beeldende kunst = € 200.000.

bovengrens

Om de omvang van de reserve te limiteren wordt geadviseerd een bovengrens van € 1 miljoen vast te stellen. Door een bovengrens aan te brengen wordt voorkomen dat uitgaven door aankoop kunst naar verhouding te hoog worden of dat er naar verhouding teveel geld apart wordt gezet. Bovendien geeft een bovengrens ook de juiste stimulans om daadwerkelijk kunst aan te kopen. Dat is immers wat wij ermee beogen.

voeding reserves en verplichtingen

Uit de reserve Cultuurbeleid wordt (besluit gemeenteraad 15-12-2011) jaarlijks € 22.000 voor het subsidiebudget 'Culturele Visitekaartjes' beschikbaar gesteld. Dit budget kan worden gedekt door de jaarlijkse rentetoevoeging, waardoor de reserve op niveau blijft, totdat er substantiële uitgaven uit worden gedaan.

Daarnaast wordt in paragraaf 5.5.3. voorgesteld om de reserve op niveau te houden door het invoeren van een percentageregeling over nieuwe werken in de openbare ruimte met uitzondering van: riolering, afvalverwerking, werken verbonden aan de reserve grondexploitatie en werken waarop wordt afgeschreven.

naam

Wij stellen voor de nieuwe reserve een naam te geven die gerelateerd is aan beide doeleinden: cultuurbeleid en kunst in de openbare ruimte. Dan is de naam **reserve Beeldende Kunst en Cultuurbeleid (BKC)** het meest voor de hand liggend.

verdeling en doelen reserve BKC

Wij stellen voor de op enig moment beschikbare middelen of omvang van de reserve te splitsen, waar bij 50% is bestemd voor Beeldende Kunst in de openbare ruimte en 50% voor incidentele uitgaven t.b.v. Cultuurbeleid, volgens de door de raad vastgestelde criteria:

"de reserve cultuurbeleid is bedoeld ter dekking van subsidies ten behoeve van incidentele, projectmatige culturele activiteiten binnen de Noordoostpolder waarvan een zeker cultureel visitekaartje uitgaat (het subsidiebudget 'Culturele Visitekaartjes') en onvoorziene incidentele uitgaven die vastgestelde doelstellingen uit het cultuurbeleid bevorderen. Het kan daarbij alleen gaan om uitgaven ten behoeve van het cultuurbeleid die niet al op een andere wijze worden gedekt. Over alle te besteden budgetten die worden gevoed uit deze reserve cultuurbeleid, beslist de gemeenteraad"

5.2.2. Percentageregeling nieuwe werken

Daarnaast wordt voorgesteld om bij nieuwe ontwikkelprojecten met een omvang van minimaal € 500.000 twee (2) procent van de totale investeringssom beschikbaar te stellen ten behoeve van plaatsing van beeldende kunst met een maximum van € 25.000 per project én per jaar gerekend over alle nieuwe ontwikkelprojecten.

Om dit vast te leggen wordt bijgaande 'Verordening percentageregeling Beeldende Kunst gemeente Noordoostpolder' in het leven geroepen, die gebaseerd is op de VNG-modelverordening percentageregeling Beeldende Kunst, met dat verschil dat we voor Noordoostpolder enkele zaken uitsluiten, namelijk:

- werken die gerelateerd zijn aan de grondexploitatie (zie nota Bovenwijken en nota Grondbeleid)
- riolering en afvalverwerking (hier staan kostendekkende tarieven tegenover)
- onderhoudswerken in de openbare ruimte en aan gebouwen
- werken waarop wordt afgeschreven (in verband met uitvoerbaarheid regeling)
- reeds lopende projecten (toezeggingen en budgetten liggen al vast)
- kleine projecten (het is ondoenlijk en slecht toetsbaar om bij elke kleine investering met afdrachten te gaan werken: bovendien bevordert dat de deregulering niet)

In de verordening staat opgenomen dat er pas een afdracht van 2 % nodig is bij nieuwe investeringen vanaf € 500.000,- met daarbij een maximumplafond van € 25.000 per project én per jaar gerekend over alle nieuwe ontwikkelprojecten. Het plafond van € 25.000 wordt ingesteld om een al te grote claim op dergelijke budgetten te voorkomen ten tijde van bezuinigingen.

Naast de voorgestelde voeding met € 25.000 per jaar van de reserve (zie 1) is het noodzakelijk ook een percentageregeling in het leven te roepen, omdat deze in de toekomst voor structurele dekking kan zorgen, waardoor in betere tijden, met meer ontwikkeling- en herstructureringsprojecten, de reserve kan worden aangevuld.

Op die manier wordt gezorgd voor structurele dekking van een beperkt budget.

Ook de verordening, het percentage van 2 %, en de minimale investeringssom plus maximale afdracht, dient na afloop van deze beleidsperiode te worden geëvalueerd op toereikendheid en toepasbaarheid.

6. Vervolgstappen

Na vaststelling van deze beleidsnotitie door college en gemeenteraad en vaststelling van de verordening Percentageregeling gemeente Noordoostpolder kunnen de hieraan gerelateerde begrotingswijzigingen worden doorgevoerd met ingang van 1 januari 2013.

Per 1 januari 2013 treedt dan ook bijgaande verordening in werking.

De beleidsafdeling cultuur van cluster Maatschappelijke Ontwikkeling is kredietbeheerder. Voor de uitvoering van het beleid wordt advies ingewonnen bij de Adviescommissie Beeldende Kunst 'A.D. van Eck', gemeente Noordoostpolder.

In 2016 zal een evaluatie plaatsvinden waarbij het beleid wordt geëvalueerd en waarbij wordt gekeken of het budget toereikend is gebleken voor het behalen van de doelstellingen van dit beleid.

~~~~~

*In de Bijlage vindt u een overzicht van de omvang van de reserve in april 2012 en de lopende toezeggingen.*

## Bijlage:

### Overzicht omvang van de reserve kunstopdrachten Noordoostpolder (E 305) per april 2012 en de lopende toezeggingen

|                     |                   |
|---------------------|-------------------|
| Stand per 1/1/2012: | € 188.535         |
| Kunstwerk N50       | : <u>- 85.000</u> |
|                     | € 103.535         |
| Rentetoevoeging     | : + 8.484         |
| Eindsaldo ADvEck    | : <u>+ 50.737</u> |
|                     | € 162.756         |

**TOTAAL april 2012 : € 162.756**

|                                                                   |          |
|-------------------------------------------------------------------|----------|
| Nog toegezegd: Cofinanciering 7 <sup>e</sup> Landschapskunstwerk: | € 60.000 |
| Herplaatsing kunstwerken De Deel:                                 | P.M      |
| Motie Kunstwerk Entree bij Vollenhoverbrug:                       | P.M.     |

### Stand reserve Cultuurbeleid (E 305) per april 2012:

April 2012: **€ 522.752**

**TOTAAL beide reserves: € 685.508,-**